KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2022/467,

annettu 23 päivänä maaliskuuta 2022,

poikkeuksellisesta mukautustuesta maataloustuottajille

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ([1]) ja erityisesti sen 219 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 228 artiklan kanssa,

ottaa huomioon yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 ([2]) ja erityisesti sen 106 artiklan 5 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24 päivänä helmikuuta 2022 vaikuttaa unionin viljelijöihin.

(2) Ukrainan ja unionin välisessä kaupassa tärkeimpänä huolenaiheena on kuljetusten saatavuus. Venäjän hyökkäyksestä kärsivät ensimmäisinä Ukrainan lentoasemat, ja kaikki kaupallinen laivaliikenne Ukrainan satamissa on keskeytetty.

(3) Kriisillä on todennäköisesti vakavia vaikutuksia viljojen tarjontaan globaalilla tasolla, mikä johtaa hintojen voimakkaaseen nousuun. Tämän lisäksi energian ja lannoitteiden hinnat ovat jo kohonneet jyrkästi.

(4) Toisena huolenaiheena on se, että unionin tuotteita ei voida kuljettaa Ukrainaan eikä mahdollisesti myöskään Venäjälle eikä Valko-Venäjälle logistisista ja taloudellisista syistä, mikä aiheuttaa joillakin aloilla kaupan häiriöitä, jotka näkyvät markkinoiden epätasapainona sisämarkkinoilla. Tämä vaikuttaa pääasiassa viinien ja tislattujen alkoholijuomien, jalostettujen elintarvikkeiden (myös hedelmä- ja vihannesjalosteiden), äidinmaidonkorvikkeen ja lemmikkieläinten ruokien tuottajiin Venäjän tapauksessa, hedelmien ja vihannesten tuottajiin Valko-Venäjän tapauksessa ja eläintuotteiden tuottajiin Ukrainan tapauksessa.

(5) Merkittävät kustannusten nousut ja kaupan häiriöt aiheuttavat näin ollen akuutin markkinahäiriöiden uhkan, joka edellyttää tehokkaita ja vaikuttavia toimia.

(6) Asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla käytettävissä olevat markkinoiden interventiotoimenpiteet (julkiset interventiot, yksityisen varastoinnin tuki tai markkinoiltapoistot) saattavat tasapainottaa markkinoita jossakin määrin, kun markkinoilta poistetaan tuotteita tilapäisesti tai pysyvästi, mutta ne eivät ole luonteeltaan sellaisia, että niillä voitaisiin puuttua kustannusten kohoamisen aiheuttaman markkinahäiriön uhkaan. Markkinoiden on asteittain sopeuduttava uusiin olosuhteisiin, mutta tuottajat tarvitsevat tukea aloilla, joilla tuotantokustannukset ovat kohoamassa kestämättömiksi eivätkä tuotteet pääse normaaleille markkina-alueilleen.

(7) Jotta voidaan reagoida tehokkaasti ja vaikuttavasti markkinahäiriön uhkaan, on olennaisen tärkeää kohdentaa tukea unionin tuottajille niillä maatalouden aloilla, joihin tällainen markkinahäiriö vaikuttaa. Jäsenvaltioiden olisi valittava yksi tai useampi kyseisistä aloista tai niiden osista markkinahäiriöistä pahiten kärsineiden tuottajien tukemiseksi.

([1]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.
([2]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 549.

(8) Sen vuoksi on aiheellista myöntää jäsenvaltioille taloudellista tukea, jotta ne voivat tukea elintarviketurvaa edistäviin tai markkinahäiriöihin puuttuviin toimiin osallistuvia tuottajia ja jotta mahdollistetaan tarvittavat mukautukset. Kullekin jäsenvaltiolle myönnettävän tukimäärän vahvistamisessa olisi otettava huomioon kunkin jäsenvaltion painoarvo unionin maatalousalalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 ([3]) liitteessä III vahvistettujen suoria tukia koskevien nettoenimmäismäärien perusteella.

(9) Jäsenvaltioiden olisi suunniteltava toimenpiteitä, joilla edistetään elintarviketurvaa tai puututaan markkinoiden epätasapainoon. Viljelijöiden olisi voitava saada tukea näiden toimenpiteiden nojalla, edellyttäen että ne sitoutuvat yhteen tai useampaan seuraavaan toimeen näihin tavoitteisiin pyrkimiseksi: kiertotalous, ravinteiden hallinta, resurssien tehokas käyttö sekä ympäristö- ja ilmastoystävälliset tuotantomenetelmät.

(10) Jäsenvaltioiden olisi jaettava tuki tehokkaimpien kanavien kautta puolueettomin ja syrjimättömin perustein, joissa otetaan huomioon markkinahäiriöiden laajuus eri aloilla. Samalla olisi varmistettava, että viljelijät ovat tuen lopullisia edunsaajia, ja vältettävä markkinoiden ja kilpailun vääristyminen.

(11) Koska kullekin asianomaiselle jäsenvaltiolle myönnettävä määrä korvaa vain osan maatalouden eri alojen tuottajille aiheutuneista todellisista menetyksistä, jäsenvaltioiden olisi saatava myöntää näille tuottajille kansallista lisätukea edellyttäen, että sitä myönnettäessä noudatetaan samoja puolueettomuutta, syrjimättömyyttä ja kilpailun vääristymisen estämistä koskevia edellytyksiä. Kun otetaan huomioon tämänhetkisen kriisin laajuus, kansallisen lisätuen määrä voi poikkeuksellisesti olla enintään kaksinkertainen tämän asetuksen liitteessä esitettyihin määriin nähden.

(12) Jotta jäsenvaltioilla olisi liikkumavaraa jakaa tuki markkinahäiriöiden korjaamiseen vaaditun mukaisesti, niille olisi annettava lupa kumuloida se muun Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavan tuen kanssa.

(13) Tässä asetuksessa säädetty tuki olisi myönnettävä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisena maatalousmarkkinoita tukevana toimenpiteenä sen jälkeen, kun määrärahat on siirretty kyseisen asetuksen 25 artiklassa säädetystä maatalousalan kriisivarauksesta.

(14) Koska unionin tuki vahvistetaan euromääräisenä, yhdenmukaisen ja samanaikaisen soveltamisen varmistamiseksi on tarpeen vahvistaa päivämäärä niille jäsenvaltioille, jotka eivät ole ottaneet käyttöön euroa, myönnettävän määrän muuntamiselle niiden kansalliseksi valuutaksi. Sen vuoksi on aiheellista vahvistaa valuuttakurssin määräytymisperuste asetuksen (EU) N:o 1306/2013 106 artiklan mukaisesti. Ottaen huomioon kyseisen artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu periaate ja saman artiklan 5 kohdan c alakohdassa vahvistetut perusteet määräytymisperusteena olisi oltava tämän asetuksen voimaantulopäivä.

(15) Talousarvioon liittyvistä syistä unionin olisi rahoitettava asianomaisille jäsenvaltioille aiheutuneet menot ainoastaan, jos nämä menot on toteutettu tiettyyn määräaikaan mennessä.

(16) Jäsenvaltioiden käyttöön myönnetyn rahoituksen avoimuuden, valvonnan ja asianmukaisen hallinnan varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle toteutettavista konkreettisista toimenpiteistä, niiden vahvistamiseen käytetyistä kriteereistä, tuen jakoperusteista eri alojen välillä, markkinoiden vääristymisen estämiseksi toteutetuista toimenpiteistä, toimenpiteiden suunnitelluista vaikutuksista sekä menetelmistä, joilla nämä vaikutukset todetaan.

(17) Tuotantopanosten hankintavaikeudet ja kaupallisten kuljetusten yhtäkkisestä loppumisesta johtuvat logistiset ongelmat muodostavat välittömän markkinahäiriön, minkä vuoksi tarvitaan välittömiä toimia, jotta tilanteeseen voidaan puuttua tehokkaasti ja vaikuttavasti.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1307/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 608).

(18) Sen varmistamiseksi, että tuottajat saavat tukea mahdollisimman pian, jäsenvaltioiden olisi voitava soveltaa tätä asetusta viipymättä. Tämän asetuksen olisi sen vuoksi tultava voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Sitä olisi sovellettava edellyttäen, että 350 000 000 euroa on siirretty varauksesta tarpeellisiksi katsottujen toimenpiteiden rahoittamista koskeviin budjettikohtiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ([4]) mukaisesti, ja seuraavana päivänä sen jälkeen, kun *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistaan komission tiedonanto, jossa todetaan, että siirto on tehty,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Asetetaan jäsenvaltioiden saataville unionin tukea, jonka määrä on yhteensä 500 000 000 euroa, poikkeukselliseen mukautustukeen asetuksen (EU) N:o 1308/2013 1 artiklan 2 kohdassa lueteltujen alojen tuottajille tässä asetuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on käytettävä liitteessä esitetyn mukaisesti niiden saataville asetetut määrät 3 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin aloilla, joihin vaikuttavat kohonneista tuotantokustannuksista tai kaupan rajoituksista johtuvat markkinahäiriöt. Toimenpiteet on toteutettava puolueettomin ja syrjimättömin perustein, joissa otetaan huomioon markkinahäiriöiden laajuus eri aloilla, edellyttäen että maksuilla ei aiheuteta kilpailun vääristymistä.

3. Jäsenvaltioiden toteuttamilla toimenpiteillä on edistettävä elintarviketurvaa tai puututtava markkinoiden epätasapainoon ja tuettava viljelijöitä, jotka osallistuvat yhteen tai useampaan seuraavista toimista näiden tavoitteiden saavuttamiseksi:

a) kiertotalous;

b) ravinteiden hallinta;

c) resurssien tehokas käyttö;

d) ympäristö- ja ilmastoystävälliset tuotantomenetelmät.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että unionin tuen taloudellinen hyöty siirtyy täysimääräisenä viljelijöille, jos nämä eivät ole unionin tuen välittömiä saajia.

5. Edellä 3 kohdan mukaisista toimenpiteistä aiheutuviin jäsenvaltioiden menoihin voidaan myöntää unionin tukea vain, jos maksut suoritetaan 30 päivään syyskuuta 2022 mennessä.

6. Jäsenvaltioille, jotka eivät ole ottaneet käyttöön euroa, asetuksen (EU) N:o 1306/2013 106 artiklassa tarkoitettu valuuttakurssin määräytymisperuste tämän asetuksen liitteessä esitettyjen määrien osalta on tämän asetuksen voimaantulopäivä.

7. Tässä asetuksessa säädettyjä tukitoimenpiteitä voidaan kumuloida Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavan muun tuen kanssa.

2 artikla

Jäsenvaltiot voivat myöntää kansallista lisätukea 1 artiklan mukaisesti toteutettuihin toimenpiteisiin enintään 200:aa prosenttia vastaavan määrän kullekin jäsenvaltiolle liitteessä vahvistetusta määrästä puolueettomin ja syrjimättömin perustein ja edellyttäen, että maksuista ei aiheudu kilpailun vääristymistä.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

Jäsenvaltioiden on maksettava tämä lisätuki 30 päivään syyskuuta 2022 mennessä.

3 artikla

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle seuraavat tiedot:

a) viipymättä ja viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022:
   1) kuvaus toteutettavista toimenpiteistä;
   2) tuen myöntämismenetelmien määrittämiseen käytetyt kriteerit ja perusteet, joilla tuki jaetaan eri alojen välillä;
   3) toimenpiteiden suunnitellut vaikutukset elintarviketurvallisuuden ja markkinoiden vakauttamisen kannalta;
   4) toteutetut toimet, joilla todetaan suunniteltujen vaikutusten toteutuminen;
   5) toimet kilpailun vääristymisen estämiseksi;
   6) 2 artiklan nojalla myönnetyn lisätuen taso;
b) viimeistään 15 päivänä toukokuuta 2023: maksetut kokonaismäärät toimenpidettä kohti, tarvittaessa eriteltyinä unionin tukeen ja kansalliseen lisätukeen, tuensaajien lukumäärä ja tyyppi sekä arviointi toimenpiteen tehokkuudesta.

4 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan edellyttäen, että 350 000 000 euroa on siirretty varauksesta poikkeuksellisen toimenpiteen rahoittamista koskevaan budjettikohtaan asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti. Sitä sovelletaan siitä päivästä alkaen, jona *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistaan komission tiedonanto, jossa todetaan, että siirto on tehty.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 23 päivänä maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

LIITE

Asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden käytettävissä olevat määrät

Jäsenvaltio	euroa
Belgia	6 268 410
Bulgaria	10 611 143
Tšekki	11 249 937
Tanska	10 389 359
Saksa	60 059 869
Viro	2 571 111
Irlanti	15 754 693
Kreikka	26 298 105
Espanja	64 490 253
Ranska	89 330 157
Kroatia	5 354 710
Italia	48 116 688
Kypros	632 153
Latvia	4 235 161
Liettua	7 682 787
Luxemburg	443 570
Unkari	16 939 316
Malta	69 059
Alankomaat	8 097 139
Itävalta	8 998 887
Puola	44 844 365
Portugali	9 105 131
Romania	25 490 649
Slovenia	1 746 390
Slovakia	5 239 169
Suomi	6 872 674
Ruotsi	9 109 115